

Techniek is niet niks!

Realiseren van een duurzame samenwerking tussen basisonderwijs en voortgezet onderwijs door middel van een werkgroepenstructuur

Bereik

Betrokken docenten vmbo: 2,
Bereikte leerkrachten: 20 (intensief) 25 (zijdelings)
Bereikte leerlingen: 250 leerlingen groep 6/7/8 en 80 leerlingen brugklassen

“Wat kan het Vakcollege betekenen voor leerlingen van basisscholen in de omgeving, om iets toe te voegen aan hun beeld en kennis van een praktijkgerichte school en van techniek?” Met die vraag werd Vakcollege Sevenwolden in Heerenveen benaderd voor de pilot. Samen met initiatiefnemers Anke Postma, projectleider van Bètapunt Noord, en Idzard Silvius, clusterdirecteur van een aantal basisscholen van de Primus onderwijsgroep, stond Auke van der Laan, vakdocent en coördinator op het Vakcollege aan de basis van het plan. “Geen seconde spijt”, betogen de drie gesprekspartners. “Een prachtig jaar, al ging het soms met horten en stoten.” Jan de Boer, directeur van de Dr. Wumkesskoalle van Stichting CBO Meilân onderstreept: “De activiteiten passen helemaal bij waar wij voor staan: ervaringsgericht onderwijs, met ‘betrokkenheid’ als een van onze pijlers. En als er iets is wat kinderen erbij betreft, dan is het wel dit soort activiteiten! We beschikken over een methode die wetenschap en techniek dekt, maar dit heeft zóveel meerwaarde, dat we het er gewoon naast blijven doen”.

IJzersterke combinaties

Silvius: “Het was een bewuste keuze om de projecten op het Vakcollege uit te voeren, om leerlingen en

ouders te laten zien dat je in de techniek ook een mooie carrière kan maken.” “Leerlingen en ouders hebben een negatief beeld van een technische school. Vooral in groep 6 viel me dat op,” vult De Boer aan. “Leerlingen zien hier, dat je niet alleen uit boeken leert, maar ook door te dóen. Ze komen thuis met hele verhalen, waarop ouders de school nieuwsgierig benaderen.” “Het is de Vakcollegemethode eigen om te zoeken naar de samenhang tussen theorie en praktijk”, licht Van der Laan toe. In het project ‘fiets’ kreeg eerst de ene helft van de basisschoolleerlingen wiskunde van de wiskundeleraar en de andere helft sloot zich aan bij vmbo-leerlingen in de praktijkles. Na een uur wisselden ze. De docent wiskunde maakte met ijslolliestokjes frames om met de kinderen te onderzoeken: waarom bestaat een fiets uit allemaal driehoeken? “Een ijzersterke combinatie van theorie met praktijk in een betekenisvolle context èn uitleg waarom je die theorie nodig hebt.”

Voor de samenwerking is een stramien ontworpen, dat bij elke activiteit werd ingezet. Onder leiding van projectleider Postma -onmisbaar om de boel bij elkaar en bij de les te houden- zaten de techniekcoaches van de basisscholen met het Vakcollege om de tafel. De voorbereidingsvergadering omvatte een brainstorm over de grote lijn. De tweede vergadering ging over vragen van de basisscholen en het aanbod van Sevenwolden voor de betreffende groepen. En de derde stond in het teken van de organisatie van de activiteiten. De techniekcoaches koppelden de besluiten terug naar de teams.

Op de ene basisschool hebben leerkrachten méér met techniek dan op de andere. Silvius: “Maar loop de scholen binnen en je ziet nu overal techniekwerkstukken. Elke school doet het ‘proefje van de week’. Techniek begint een plek te krijgen in het reguliere onderwijs”. “Wij hebben de mazzel dat de leerkrachten techniek allemaal leuk vinden. Vanwege het enorm motiverend effect op kinderen en ouders gaat elke klas wel 12 keer op excursie en volgen ze gastlessen. Je móet buiten de muren van de basisschool treden om te ervaren wat er allemaal mogelijk is. De kans om op bezoek te gaan bij het vmbo laten wij niet lopen!” zegt De Boer.

“Alles wat we voor ogen hadden is gelukt” zegt van der

Laan. Van het stimuleren van een onderzoekende en ondernemende houding bij leerlingen, meer aandacht en waardering voor praktisch talent, een duidelijk positiever beeld van het Vakcollege en van de beroepsmogelijkheden in de techniek tot enthousiaste leerlingen, ouders en leerkrachten. “Het is mooi dat kinderen zien dat techniek niet iets is voor dombo’s, maar een behoorlijke intelligentie en inzicht vraagt!” uit Silvius zijn trots. Van der Laan: “Ik ben apetrots op onze Vakcollegeleerlingen en hun enthousiasme voor de basisschoolleerlingen als ze even in de docentrol kruipen”.

“Het blijft passen en meten om de activiteiten te organiseren. Je moet er wat voor over hebben. En het blijft een hele uitdaging om zo min mogelijk lesuitval in het vo te creëren. Een onderwijsassistent die de klas kan overnemen zou soelaas bieden”, zegt Van der Laan. Ook het basisonderwijs zou leerkrachten willen kunnen uitroosteren om

bijvoorbeeld in de voorbereiding mee te draaien, zodat ze meer eigenaar van het proces kunnen worden en professionaliseren. Maar de grootste zorg is de continuïteit. Silvius: “Leerkrachten hebben heel veel op hun bordje. Door een kleine subsidie kun je ze even uitroosteren. Het is een duwtje in de rug. Deze cultuurverandering is niet in een jaar gerealiseerd. Er is tijd nodig, zodat het bij iedereen tussen de oren komt en structureel kan worden. De inzet moet ook niet persoonsafhankelijk zijn, maar constructief in de onderwijsorganisatie en in het curriculum verankerd zijn. Om dat te bereiken moet je routine opbouwen, doorzetten, leerkrachten stimuleren en faciliteren. En de erkenning van hogerhand, besturen en het ministerie, dat het waardevol is wat we hebben opgebouwd en dat je het niet kwijt wil raken!”

Activiteiten o.a.

- Opzetten van een goed functionerende samenwerkingsstructuur tussen basisscholen en het Vakcollege met een externe projectleider
- Vastleggen in een draaiboek
- Vier techniekweken per jaar met een in houdelijke relatie met de profielen van het Vakcollege: Mobiliteit en Transport, Bouwen, Wonen en Interieur, Produceren, Installeren en Energie, Horeca Bakkerij en Recreatie
- Workshop voor basisschoolleerlingen groep 6-8 met assistentie van vmbo-leerlingen
- Snuffelstages bij bedrijven aangesloten bij de TechNetkring.
- Doedag voor leerlingen groep 8 en hun ouders gericht op leren en werken op Vakcollege
- Inzetten van ouders als begeleiders en ondersteuners
- Lunch verzorgd door leerlingen horeca voor alle techniekcoördinatoren